

Pamatu ministra demisijai nesaskata

Epidemiologi ir pārliecināti, ka tirdzniecības centru darbības ierobežojumi nav jāmīkstina

Rūta Kesnere

LATVIJAS Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) padome ir nolēmusi prasīt veselības ministra Daniela Pavļuta (A/P) demisiju, ja netiks pārskatīti ierobežojumi un netiks ļauts tirdzniecības centriem zaļajā režīmā strādāt arī brīvdienās.

Jāatgādina, ka tieši veselības ministrs ar valdības vadītāja Krišjāņa Kariņa (JV) stingru atbalstu līdz šim nav ļāvis mazināt ierobežojumus tirdzniecībā, pretēji, piemēram, ekonomikas ministram Jānim Vitenbergam (NA), kurš iestājies par «vaļīgāku» režīmu.

Situācija ir draudoša

Dienas aptaujātie epidemiologi minēto iemeslu dēļ pamatojumu veselības ministra demisijai nesaskata. Tāpat viņi norāda, ka LTRK paustais, ka aizliegums strādāt tirdzniecības centriem brīvdienās vairo Covid-19 izplatību, neatbilst patiesībai.

LTRK kā pamatojumu demisijas pieprasījumam min to, ka «valdības noteiktas darbības ierobežojums aizliedz tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu tirdzniecības centros brīvdienās un svētku dienās nesasniedz rīkojumā noteikto mērķi – mazināt cilvēku savstarpējos kontaktus, tieši pretēji, tiek veicināta cilvēku mobilitāte uz tām tirdzniecības vietām, kas attiecīgajā brīdī var strādāt, veidojot nesamērīgas proporcijas starp cilvēku skaitu veikalā un rindām pie veikaliem ārpusē».

LTRK valdes priekšsēdētājs Jānis Endziņš norāda: «Dienā šajā krīzes laikā esam pieraduši, ka Veselības ministrija absolūti nerēķinās ar ekonomisko ietekmi lēmumu pieņemšanā. Šie lēmumi, kas attiecas uz tirdzniecības jomas ierobežošanu, ne tikai rada sitienu pa ekonomiku, bet patiesībā veicina kovidā vīrusa izplatību, nevis samazina to. Lielākā kļūda ir nepareiza, datos un argumentos nebalstīta krīzes pārvaldības politika, kad teju jau divus gadus, esot pandēmijā, ierobežojumu politika tiek veidota, balstoties uz sajū-

▲ **PILNĪBĀ** atverot tirdzniecības centrus brīvdienās, cilvēku plūsma tajos neizbēgami palielinātos, jo daudzi tos izmanto ne tikai kā iepirkšanās vietu, bet arī kā izklaidi, iepirkšanos apvienojot ar maltītes ieturēšanu un kinoteātra apmeklējumu. Savukārt SPKC uzsver, ka joprojām aktuāli ir maksimāli samazināt kontaktus.

FOTO - LETA

Mazajos veikalos nav lielākas drūzmas, jo arī tajos ir ierobežojumi.
Ģirts Briģis

tām.»

RSU profesors un sabiedrības veselības eksperts Ģirts Briģis uzsver, ka pašlaik atcelt kādus ierobežojumus tirdzniecības jomā nebūtu pareizi, īpaši tāpēc, ka Latvijā, tāpat kā pārējā Eiropā, strauji izplatās koronavīrusa omikrona paveids. Profesors situāciju raksturo kā draudošu. Arī veselības ministrs D. Pavļuts tvīto: «Straujš saslimstības vilnis tuvākajās dienās sasniegs arī Latviju. Nezinām, cik smagi slimosim, tomēr saslims ļoti daudzi, vēl pirms 1. janvāra dienā var

būt pat 3000 inficēto.» Epidemiologs Uga Dumpis prognozē, ka omikrons var izraisīt jaunu saslimstības vilni Latvijā.

Mazināt pievilcību

Profesors Briģis nevar piekrist LTRK paustajam, ka liegums tirdzniecības centriem strādāt brīvdienās rada cilvēku pulcēšanos mazākās tirdzniecības vietās. Ģ. Briģis atgādina, ka pulcēšanās ierobežojumi (piemēram, pieļaujamais kvadrātmetru skaits uz vienu cilvēku) attiecas uz pilnīgi visiem veikalumiem. Līdz ar to nav pamata teikt, ka cilvēku drūzma mazākos veikalos ir lielāka nekā pieļaujams. Neatkarīgi no tā, vai tirdzniecības centri brīvdienās ir slēgti vai atvērti, visi mazi veikali ievēro pulcēšanās ierobežojumus. Jā, tas var radīt pircēju rindas veikalos ārpusē, taču ir jāņem vērā, ka cilvēku savstarpējie kontakti svaigā gaisā ir daudz mazāk bīstami nekā telpās.

Ģ. Briģis skaidro, ka ierobežojumu mērķis ir samazināt pircēju plūsmu tirdzniecības vietās, padarīt iepirkša-

nos mazāk pievilcīgu un patīkamu. Lai arī tas nav patīkami tirgotājiem un uzņēmējiem, jebkuras cilvēku pulcēšanās iekšējās samazināšana ir pozitīvi vērtējama no epidemioloģiskās drošības viedokļa.

Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) pārstāve Ilze Arāja bilst, ka arī pašlaik tirdzniecības centri brīvdienās nav slēgti pilnībā. Tajos var strādāt pārtikas un citi pirmās nepieciešamības preču veikali, kā arī tirdzniecības vietas ar atsevišķu ieeju. Līdz ar to arī brīvdienās visi vakcinētie pircēji var iepirkties tirdzniecības centru plašajos pārtikas veikalos un tiem nav jāstāv rindās pie nelieliem veikalumiem.

I. Arāja arī skaidro, ka pilnībā atverot tirdzniecības centrus brīvdienās, cilvēku plūsma tajos neizbēgami palielinātos, jo daudzi tos izmanto ne tikai kā iepirkšanās vietu, bet arī kā izklaidi, kur iepirkšanās tiek apvienota ar maltītes ieturēšanu un kinoteātra apmeklējumu. Turklāt izklaidēties uz tirdzniecības centriem brīvdienās dodas ar

ģimenēm.

Līdz ar omikrona ļoti straujo izplatību joprojām aktuāli ir maksimāli samazināt kontaktus un pulcēšanos. Līdz ar to cilvēki tiek aicināti iespēju robežās uz veikalu doties retāk, iepirkties internetā un nekādā gadījumā tirdzniecības centrus neizmantojot par izklaides vietām.

Omikrons licis pastiprināt ierobežojumus daudzām Eiropas valstīm. Piemēram, Nīderlandē ir ieviesusi lokdaunu, Dānijā slēgti kinoteātri un ierobežots restorānu darba laiks. Līdz ar to arī Latvijai nav pamata ieviest atvieglojumus noteiktajos ierobežojumos, kas neizbēgami palielinātu kontaktu skaitu. Cita starpā veselības ministrs saistībā ar draudošajām omikrona briesmām tvīto: «Daudzi pamatoti gaida atvieglojumus no 11. janvāra, kādus solījām, izejot no mājās sēdes novembrī. Nezinu, vai varēsim. Aicinu kolēģus valdībā un koalīcijā «pārslēgt» domāšanu uz omikrona scenāriju. Nevaram izslēgt nopietnāku pasākumu ieviešanu.»●

PAAUGSTINA ARMIJAS GATAVĪBU

REAĢĒJOT uz drošības situācijas pasliktināšanos reģionā, Latvija, Lietuva un Igaunija paaugstinās savu bruņoto spēku gatavību un veiks plānošanas pasākumus, lai reaģētu uz jebkāda veida situācijas eskalāciju. Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks (A/P), Lietuvas aizsardzības ministrs Arvids Anušausks un Igaunijas aizsardzības ministrs Kalli Lānets pirmdien, tiekoties Kauņā, nosodīja Krievijas un Baltkrievijas centienus destabilizēt drošības situāciju Eiropā. Turpmākais dialogs par drošības situācijas stabilizēšanu Austrumeiropā nedrīkst tikt balstīts uz Krievijas izvirzītām prasībām. Tāpat ministri nosodīja Krievijas centienus ierobežot iespējas Ukrainai un Gruzijai nākotnē pievienoties NATO. Aizsardzības ministri bažijas par Krievijas nepārtrauktajiem ieroču kontroles līgumu pārkāpumiem, aicinot kaimiņvalsti atgriezties pie uzticības un drošības veidošanas pasākumiem. Krievijas bruņoto spēku aktivitāšu caurskatāmības atjaunošana var būt nopietns solis ceļā uz situācijas deeskalāciju, uzskata aizsardzības ministri. Viņi arī norāda uz bažām par Krievijas militāro spēku pastiprināto koncentrēšanos pie tās robežām ar Ukrainu. Krievija tiek aicināta sākt respektēt starptautiskās vienošanās, izbeidzot tās nelikumīgo Krimas okupāciju, kā arī pārtraucot sniegt militāro atbalstu separatistu grupējumiem Luhanskas un Doņecas apgabalos. Ņemot vērā pamatotās bažas un nepieciešamību stiprināt Ukrainas aizsardzības spējas, Baltijas valstu aizsardzības ministri uzsvēruši tūlītēju gatavību sniegt nemilitāru un militāru rakstura atbalstu Ukrainai, tostarp piegādājot ieročus.

GALVENAIS MĒRĶIS – LATVIJA

UZ Latvijas un Baltkrievijas robežas augošais nelegālo migrantu skaits liecina, ka pašlaik esam kļuvuši par kaimiņvalsts hibrīdizbrukuma pamata mērķi, pauž Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs Dimitrijs Trofimovs. Pagājušajā nedēļā no ienākšanas Latvijā katru dienu tika atturēti vairāki desmiti, dažas dienas līdz pat 80 cilvēkiem. Nedēļas nogalē situācija bijusi līdzīga.

NO MEŽIEM UZ LAUKIEM

A/S Latvijas valsts meži (LVM) valdes priekšsēdētājs Roberts Strīpnieks pēc vairāk nekā 20 gadiem amatā nolēmis 30. decembrī atstāt uzņēmumu, lai no 17. janvāra kļūtu par lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības *Latraps* vadītāju. R. Strīpnieks stāsies līdzšinējā *Latraps* vadītāja Edgara Ružas vietā, kurš turpmāk strādās stratēģijas un attīstības projektu jomā. LETA

KNAB rosina apsūdzēt Krapu un vēl trīs personas

LETA

KORUPCIJAS novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) rosinājis apsūdzēt bijušo Jēkabpils pilsētas domes vadītāju, tagadējo Jēkabpils novada domes deputātu Aivaru Krapu (LA) un vēl trīs personas, bet vēl pret divām personām kriminālprocess izbeigts. Birojs rosinājis Ģenerālprokuratūrai sākt kriminālvajāšanu pret divām Jēkabpils pilsētas pašvaldi-

bas amatpersonām un divām fiziskām personām par iespējamu liela apmēra krāpšanu organizētā grupā.

Krimināllietā iegūtie pierādījumi liecina, ka divas Jēkabpils pilsētas pašvaldības amatpersonas organizētā grupā ar divām fiziskām personām, iespējams, vienojās par pašvaldības budžeta līdzekļu izkrāpšanu lielā apmērā. Fiziskās personas, ar kuru pārstāvēto uzņēmumu Jēkabpils pilsētas pašvaldi-

bas kapitālsabiedrība bija noslēgusi pakalpojumu līgumu, rēķinos, iespējams, norādīja nepatiesu informāciju par piegādāto materiālu un veikto darbu apjomu, tādējādi saņemot samaksu no kapitālsabiedrības par faktiski neveiktiem darbiem.

Izmeklētais noziedzīgais nodarījums īstenots 2020. gadā laikā no aprīļa līdz decembrim. Tā rezultātā pašvaldībai radīts ne mazāk kā 124 676 eiro mantiskais zaudējums.

Papildus KNAB rosina sākt kriminālvajāšanu pret vienu no iepriekšminētajām amatpersonām arī par iespējamu dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un svešas mantas piesavināšanos. KNAB iegūtie pierādījumi liecina, ka amatpersona citā noziedzīga nodarījuma epizodē, mantkārtīgu motīvu vadīta, iespējams, piesavinājis 3500 eiro, kas ir daļa no kapitālsabiedrībai pienākošās atbildības par privātpersonas

īpašumā īstenotiem labiekārtošanas darbiem. Saskaņā ar KNAB rīcībā esošo informāciju konkrētā persona vairs neieņem valsts amatpersonas amatu.

Jau ziņots, ka KNAB šogad janvārī aizturēja toreizējo Jēkabpils domes priekšsēdētāju Aivaru Krapu (LA) un toreizējo pašvaldības SIA *Jēkabpils pakalpojumi* vadītāju Gunta Ružānu. A. Krapa domē tika ievēlēts arī šovasar notikušajās pašvaldību vēlēšanās.●